

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-21 ta' Jannar, 2010

Rikors Numru. 1105/2008

Frank X. Fenech

versus

Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud

B'ittra ufficjali tal-14 ta' Jannar 2008 (numru 129/2008) il-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud ["l-intimat"] kien sejjaħ lil Frank X. Fenech ["ir-rikorrent"] personalment u lill-istess Frank X. Fenech bħala direttur f'isem is-soċjetà *Auto Repairs & Services Limited* ["is-soċjetà"] sabiex iħallsu s-somma ta' mija u wieħed u sebgħin elf, erba' mija u erbgħin euro u ħmistax-il ċenteżmu (€171,440.15) dovuta bħala Taxxa fuq il-Valur Miżjud taħt l-Att dwar it-Taxxa fuq il-Valur Miżjud [Kap. 406].

B'rikors tal-5 ta' Novembru 2008 ir-rikorrent talab illi l-qorti tgħid illi t-talba tal-intimat, safejn magħmula kontra tiegħu personalment, hija ħażina, għal dawn ir-raġunijiet:

1. għax l-intimat gà mexxa kontra direttur ieħor personalment tal-istess soċjetà dwar l-istess dejn, u

għalhekk ma jistax jikseb żewġ titoli esekuttivi għall-istess dejn mingħand diretturi differenti;

2. ir-rikorrent ma rċieva ebda nota ta' talba għall-ħlas kif trid il-liġi fl-art. 59(2) tal-Kap. 406;

3. ir-rikorrent ma huwiex direttur tas-soċjetà, u ma kienx direttur meta saret l-ittra uffiċjali; għalhekk ma jistax jitqies rappreżentant tagħha għal dak li jgħid u jrid l-art. 66(1) tal-Kap. 406;

4. isem is-soċjetà tħassar mir-registru (*struck off*) b'ordni tal-qorti, u kull talba kontrieha għandha ssir lill-amministratur provvizorju tas-soċjetà; u

5. l-art. 66(5) tal-Kap. 406 ma jolqotx lir-rikorrent, għax hu ma kellux taħt it-tmexxija, l-amministrazzjoni jew il-kontroll tiegħu xi flus jew beni oħra tas-soċjetà.

L-intimat wieġeb illi t-talba tar-rikorrent għandha tiġi miċhuda għal dawn ir-raġunijiet:

1. bis-saħħa tal-art. 59(1) tal-Kap. 406, avviż li jinħareġ mill-intimat kontra persuna registrata mad-Dipartiment tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud [“id-Dipartiment”] – fil-każ tallum, l-avviż li nħareġ kontra s-soċjetà – joħloq titolu esekuttiv favur l-intimat kontra dik il-persuna; taħt l-art. 66(5) tal-Kap. 406 ir-rikorrent, bħala direttur tas-soċjetà u għalhekk “rappreżentant” tagħha għal dak li jgħid u jrid l-art. 66(1) tal-Kap. 406, huwa marbut *in solidum* mas-soċjetà bis-saħħa tal-istess titolu esekuttiv; għalhekk, l-intimat ma kisibx żewġ titoli esekuttivi għall-istess dejn, iżda titolu esekuttiv wieħed li jista' jiġi esegwit kemm kontra s-soċjetà u kemm kontra kull wieħed mid-diretturi tagħha, b'għażla tiegħu kif igħidu l-artt. 1096 u 1097 tal-Kodiċi Ċivili;

2. l-art. 59(2) tal-Kap. 406 irid illi n-nota ta' talba għall-ħlas tiġi notifikata lill-persuna registrata mad-Dipartiment – fil-każ tallum, lis-soċjetà – kif fil-fatt ġara, u ma huwiex meħtieġ illi din in-nota tintbagħat ukoll lir-rappreżentanti ta' dik il-persuna;

3. ma huwiex minnu illi r-rikorrent ma huwiex direttur tas-soċjetà: ir-rikorrent huwa wieħed mill-ewwel diretturi u żamm din il-ħatra sallum, u għalhekk għandu jitqies bħala rappreżentant tas-soċjetà għal dak li jgħid u jrid l-art. 66(1) tal-Kap. 406;

4. ma huwiex minnu illi isem is-soċjetà tħassar mir-Registru tal-Kumpanniji;

5. ir-rikorrent irid jagħmel il-prova illi ma kellux taħt it-tmexxija, l-amministrazzjoni jew il-kontroll tiegħu xi flus jew beni oħra tas-soċjetà; fil-fatt, ladarba għadu sallum direttur tas-soċjetà, ma huwiex minnu illi r-rikorrent ma kellux taħt it-tmexxija, l-amministrazzjoni jew il-kontroll tiegħu xi flus jew beni oħra tas-soċjetà.

Il-kwistjoni f'din il-kawża hija jekk ir-rikorrent personalment huwiex marbut li jagħmel tajjeb, *in solidum* mas-soċjetà, għad-dejn li l-istess soċjetà għandha mal-intimat.

L-intimat qiegħed jitlob ħlas mingħand ir-rikorrent, bħala “rappreżentant” tas-soċjetà, taħt l-art. 66(5) tal-Kap. 406:

66. (5) Rappreżentant ikollu responsabbiltà solidali mal-persuna li jkun qiegħed jirrappreżenta għat-taxxa dovuta minn dik il-persuna:

izda meta ir-rappreżentant ikun aġixxa in bona fede u ma jkunx qiegħed xjentement jikkontravjeni is-subartikolu (4) jew kull obligazzjoni oħra taħt dan l-Att, ir-responsabbiltà tiegħu taħt dan is-subartikolu għandha tkun limitata għall-flus jew għall-valur tal-proprjetà li huwa jkun qiegħed jamministra jew jikkontrolla li tkun ta' persuna jew dovuta lil persuna li huwa jkun ir-rappreżentant tagħha.

L-ewwel ħaġa li rridu naraw, mela, hija jekk ir-rikorrent huwiex “rappreżentant” tas-soċjetà. L-art. 66(1) jgħid illi direttur ta' soċjetà, fost oħrajn, jitqies rappreżentant tas-soċjetà għall-għanijiet tal-Kap. 406.

Mir-registru tas-soċjetajiet jidher illi r-rikorrent huwa direttur tas-soċjetà u għalhekk għandu jitqies bħal rappreżentant tagħha għal dak kollu li tgħid u trid il-ligi. Lanqas ma nġiebet prova li isem is-soċjetà tħassar mir-registru (*struck off*), kif igħid l-intimat; il-prova li nġiebet hija li s-soċjetà qiegħda fi stralc, u għalhekk għad għandha personalità ġuridika¹.

Ir-rikorrent qiegħed igħid ukoll illi l-intimat għa mexxa kontra direttur ieħor għall-ħlas tal-istess dejn, u għalhekk ma jistax issa jmexxi wkoll kontra r-rikorrent għax, jekk jagħmel hekk, ikun qiegħed jikseb żewġ titoli esekuttivi dwar l-istess dejn.

Dan l-argument tar-rikorrent huwa manifestament ħażin. Jekk tassew jeżistu l-kondizzjonijiet għar-responsabilità solidali bejn is-soċjetà u d-diretturi tagħha (u bla

¹ Art. 4(4) tal-Att dwar il-Kumpanniji, Kap. 386.

preġudizzju, f'dan il-waqt, għal din il-kwistjoni), l-intimat bħala kreditur jista' jdur kontra kull wieħed li jrid mid-debituri solidali, u l-fatt li jkun dar kontra wieħed minnhom ma jzommux milli jdur ukoll kontra ieħor, sakemm, naturalment, ma jkunx tħallas mill-ewwel wieħed u hekk jispiċċa d-dejn. Dan joħroġ testwalment mill-art. 1097 tal-Kodiċi Ċivili².

Il-proċedura biex l-intimat jikseb u jesegwixxi titolu eżekuttiv hija regolata bl-art. 59 tal-Att dwar it-Taxxa fuq il-Valur Miżjud [Kap. 406], li jgħid hekk:

59. (1) Avviż maħruġ mill-Kummissarju li juri ammont ta' taxxa u penali amministrattiva dovuti minn persuna għandu jkun xieħda biżżejjed, kemm-il darba ma tingiebx prova kuntrarja, li l-ammont ikun dovut lill-Kummissarju minn dik il-persuna u għandu jikkostitwixxi titolu eżekuttiv fil-kuntest u għall-għanijiet tat-Titolu VII tat-Taqsima I tat-Tieni Ktieb tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

(2) Il-Kummissarju jista' jitlob il-ħlas ta' kull taxxa u penali amministrattiva li għandha titħallas minn persuna skond dan l-Att bil-mezz ta' nota ta' talba għall-ħlas, u jekk il-ħlas mitlub ma jsirx fi żmien tletin jum mid-data meta dik in-nota ta' talba għall-ħlas tkun ġiet notifikata lil dik il-persuna, il-Kummissarju jista' jgħaddi biex jiġbor dak il-ħlas bis-saħħa tat-titolu eżekuttiv imsemmi fis-subartikolu (1) wara jumejn minn notifika lil dik il-persuna ta' talba għall-ħlas li ssir permezz ta' att ġudizzjarju

Ir-rikorrent iġid illi qatt ma ġie notifikat bin-nota ta' talba għall-ħlas, u għalhekk l-intimat ma setax ikompli għaddej bil-pass li jmiss, *i.e.* talba b'att ġudizzjarju u l-ħruġ ta' mandati eżekuttivi. L-intimat iġid illi huwa biżżejjed illi n-nota ta' talba għall-ħlas tkun notifikata lill-persuna reġistrata mad-dipartiment bħala persuna taxxabbli għax il-liġi tiddistingwi bejn "persuna", li hija l-persuna taxxabbli, fil-każ tallum is-socjetà, u "rappreżentant" u trid illi n-notifika ssir lill-"persuna" u mhux lir-"rappreżentant".

Fil-fehma tal-qorti, ir-rabta tal-kliem tal-art. 59(2) ma jagħtix raġun lill-intimat. Dak is-sub-artikolu jgħid illi l-

² **1097.** It-talba ġudizzjarja maġhmula kontra wieħed mid-debituri *in solidum* ma tneħhix lill-kreditur il-jedd li jaġixxi b'talba bħal dik kontra kull wieħed ieħor mid-debituri l-oħra, lanqas jekk fl-ewwel talba, il-kreditur ma jkunx żamm espressament dak il-jedd.

intimat jista' jigbor il-ħlas "wara jumejn min-notifika *lil dik il-persuna* ta' talba għall-ħlas" li ssir b'att ġudizzjarju. "Dik il-persuna" hija ovvjament referenza għal-"persuna" li tissemma' aktar 'il fuq fl-istess subartikolu, *viz.* il-persuna li għandha tħallas it-taxxa u l-penali amministrattiva – li ma hijiex biss il-persuna reġistrata iżda wkoll ir-rappreżentanti tagħha għax dawn ukoll "għandhom iħallsu" t-taxxa u l-penali – u dik il-persuna li ma tkunx ħallset "fi żmien tletin jum mid-data meta dik in-nota ta' talba għall-ħlas tkun ġiet notifikata lil dik il-persuna". Fil-każ tallum ir-rikorrent huwa persuna li għandha tħallas it-taxxa iżda ma huwiex il-persuna li lilha ġiet notifikata n-nota ta' talba għall-ħlas; għalhekk, sakemm ma ssir dik in-notifika lill-intimat u sakemm ma jgħaddix iż-żmien li trid il-liġi wara dik in-notifika, ir-rikorrent ma huwiex persuna li kontra tagħha l-intimat jista' jgħaddi biex jigbor il-ħlas bil-ħruġ ta' mandati esekuttivi.

Tajjeb li jingħad ukoll illi mkien fl-art. 73 tal-Kap. 406, dwar notifika ta' avvizi, ma jingħad illi notifika lill-persuna taxxabli titqies ukoll bħala notifika lir-rappreżentanti għall-għanijiet tal-art. 59. Ukoll, fl-art. 2 – *de verborum significatione* – ma jingħadx illi "persuna" tfisser biss "persuna taxxabli"; anzi, hemm tifsiriet differenti għal "persuna" u għal "persuna taxxabli".

Għal din ir-raġuni l-qorti tipprova dwar ir-rikors tal-5 ta' Novembru 2008 billi tgħid illi t-talba magħmula mill-intimat kontra r-rikorrent b'ittra uffiċjali tal-14 ta' Jannar 2008 (numru 129/2008) hija intempestiva, u l-intimat ma jistax, f'dan il-waqt u sakemm ma jkun saru l-proċeduri kollha u jkun għadda ż-żmien li trid il-liġi, kif imfisser fuq, igħaddi biex jigbor mingħand ir-rikorrent il-ħlas tat-taxxa u l-penali imsemmija f'dik l-ittra bis-saħħa ta' titolu esekuttiv.

L-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri tallum għandu jħallashom l-intimat.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----